

Stappenplan Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

In onderstaand document staan per stap de afspraken genoteerd en de personen die verantwoordelijk zijn voor elke stap. In de map Meldcode zit aanvullende informatie.

In te schakelen collega's:

- Directie: Cathelijne Thomas, Niels Kuijpers, werkzaam op maandag t/m vrijdag
- IB-er en Aandachtsfunctionaris: Denise Aardewerk werkzaam op ma,di en do
- *Optioneel* Vertrouwenspersoon: *Denise Aardewerk en Renata Wijvering*

	Wat	Wie
Stap 1	In kaart brengen van de signalen Beschrijf de zichtbare signalen zo feitelijk mogelijk. Vraag bij collega's van broertjes/zusje of zij signalen herkennen. Ga in gesprek met de ouders om Feiten, Effecten en Zorgen te uiten en ga indien mogelijk in gesprek met de leerling. Noteer het gesprek in een gespreksverslag in Esis in het dossier van de leerling. Hierin komt ten minste het volgende te staan: Datum, aanwezig, situatie, feiten en afspraken. In de map Meldcode (bij IB) is informatie te vinden om signalen in kaart te brengen. In de map Meldcode (bij IB) is informatie te vinden om met ouders in gesprek te gaan. Overleg bij vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld ALTIJD met de IB'er/AF en de directie. NB: Bij ACCUUT gevaar neemt de directie en/of IB'er/AF direct contact op met Veilig Thuis. Hierbij is melden bij de ouders niet nodig. In dit geval staat de Meldcode boven de AVG.	• Leerkracht • IB'er / AF • Directie
Stap 2	Intern en extern overleggen met een collega en evt. Veilig Thuis De signalen worden intern besproken met de IB'er/AF en betrokken collega's. In de map Meldcode zit een gespreksmodel om dit gesprek te voeren. De signalen worden extern door de IB'er/AF besproken in het ZAT-overleg waarbij de CJG-coach en mogelijk schoolverpleegkundige en leerplichtambtenaar aanwezig zijn. Dit gebeurt anoniem. Wordt het betreffende gezin door de CJG-coach begeleid, dan neemt de IB'er eerst contact op met de CJG-coach. In overleg met de CJG-coach wordt bepaald welke stappen genomen moeten worden.	• Leerkracht • IB'er / AF • Vertrouwenspersoon • CJG coach en/of ZAT • Veilig Thuis

	Wordt het betreffende gezin niet door een CJG-coach begeleid, dan kan IB'er telefonisch en anoniem advies vragen bij Veilig Thuis om te overleggen welke stappen genomen moeten worden. Dit hoeft niet bij de ouders gemeld te worden. Eigen naam en school hoeft je bij het vragen van advies ook niet te noemen.	
Stap 3	In gesprek met de ouders/verzorgers en evt. de leerling De leerkracht gaat in gesprek met de ouders. Hierbij is altijd één van de volgende personen aanwezig: IB'er/AF, vertrouwenspersoon en/of directie. Bovengenoemde personen zijn allemaal op de hoogte van het gesprek en zijn waar mogelijk aanwezig bij de voorbespreking. Het gesprek wordt doorgesproken m.b.v. de FEZ-regel: Feiten, Effect en Zorgen benoemen. Noteer verloop en uitkomsten van het gesprek in een gespreksverslag in Esis in het dossier van de leerling. Hierin komt ten minste het volgende te staan: datum, aanwezigen, situatie, feiten en gemaakte afspraken. In de map Meldcode is informatie te vinden om met ouders in gesprek te gaan.	• Leerkracht • IB'er/AF • Vertrouwenspersoon • Directie • Ouders en/of kind
Stap 4	Wegen signalen/vermoedens van kindermishandeling/huiselijk geweld en toepassen van de 5 vragen uit het afwegingskader Directie, IB'er, vertrouwenspersoon en leerkracht wegen de aard, ernst en risico van de situatie. Dit gebeurt door de 5 afwegingsvragen te doorlopen van het afwegingskader. In map Meldcode staan de 5 afwegingsvragen. Tevens zijn deze te vinden in het Basisdocument Afwegingskader Meldcode Onderwijs en Leerplicht/ RMC (in map) De IB'er/AF overlegt met Veilig Thuis over het plan van aanpak en het zorgvuldig doorlopen van de vragen in het afwegingskader.	• Directie • IB'er/AF • Vertrouwenspersoon • Leerkracht • CJG coach • Veilig Thuis
Stap 5	Aan de hand van het afwegingskader, 2 beslissingen: 1. Melden bij Veilig Thuis noodzakelijk? 2. Is hulpverlening daarnaast ook mogelijk? - Een schriftelijke melding bij Veilig Thuis door de directie en IB'er/AF. - Zelf hulp georganiseerd met behulp van een externe hulpverlener, waarbij een termijn wordt afgesproken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. De IB'er is de contactpersoon van de externe hulpverlener.	• Directie • IB'er • Leerkracht • Veilig Thuis

Jaarplanning scholing borging Meldcode

Elk schooljaar	• Map Meldcode up to date? • Map Meldcode onder de aandacht van het team brengen. Extra aandacht bij nieuwe leerkrachten door middel van https://www.augeo.nl/nl-nl/meldcode/opfris/ • Aftekenen voor gezien • <i>Optioneel Checklist borging doorlopen</i>	AF AF Team
2018-2019	• Training aandachtsfunctionaris; update nieuw afwegingskader • Teamtraining rondom meldcode; 4 feb 2019 • De meldcode toelichten aan overige teamleden (zoals conciërge, secretaresse, overig..) • Meenemen in de jaarplanning, vaste momenten • Minimaal 2x per jaar, afstemmen met CJG tijdens ZAT op procesniveau. • Intervisie op de jaarplanning 2019-2020 zetten • Teamtraining: Meldcode en/of gespreksvoering zorggesprekken voeren • Protocol meldcode up te date maken Basisprotocol+ afwegingskader in een map aan toevoegen. Toelichten aan het team	AF Team Directie
2019-2020	○ Interne teamtraining door AF	AF
2020-2021	○ Updaten team door AF	AF

Vragen tijdens de intervisie bij het wege van de risico's

- 1) Welke concrete signalen zie, hoor en/of ruik je? (feiten)
- 2) Wat is er aan de hand?
- 3) Heb je goed zicht op de situatie of heb je meer informatie nodig?
- 4) Wat zijn sterke punten en wat zijn zorgpunten in het gezin?
- 5) Is er gekeken naar risico's en veiligheid?
- 6) Als je zorgen hebt over de veiligheid van het kind, heb je die dan ook besproken met de ouders? Zo ja, hoe? Wat heb je gezegd/gevraagd aan ouders?
- 7) Wat zijn (nog meer) belangrijke vragen om te stellen?
- 8) Hoe is jouw analyse van risico's en veiligheid?
- 9) Heb je ouders betrokken in jouw analyse?
- 10) Wat was de reactie van ouders op jouw zorgen/ analyse?
- 11) Is het mogelijk voor jou om de veiligheid in te schatten voor het kind? Let op feiten en interpretaties!
- 12) Welke aanvullende informatie heb je nog nodig voor een goede afweging?

DILEMMALIJST

Het signaleren van kindermishandeling is een kwestie van kunnen, willen en durven. Soms zijn er persoonlijke redenen die je ervan weerhouden om kindermishandeling te willen zien en er iets mee te doen. Belangrijk is dat je deze dilemma's van jezelf weet, dan kun je ermee leren omgaan.

Lees de redenen en omcirkel welke bij jou zou kunnen spelen...

- De angst voor het onbekende: waar begin ik aan?
- Ik ben bang voor de reactie van het slachtoffer als ik er met hem/haar over praat. Wat ga ik allemaal niet losmaken?
- Ik ben onzeker of ik wel voldoende kennis heb om in te kunnen schatten of ik wel met een echte mishandelings situatie te maken heb.
- Ik weet het niet 100% zeker. Stel dat het geen kindermishandeling is... Wat breng ik dan wel niet teweeg?
- Ik ben bang voor de agressie van de ouders/verzorgers van het slachtoffer.
- Ik vind het lastig om me te bemoeien met de opvoeding die ouders geven aan hun kinderen.
- Omdat ik zelf slachtoffer ben van kindermishandeling, durf ik het niet aan. Het roept zoveel op.
- Iedereen kent elkaar hier en ik woon hier ook.
- Handelen helpt niet. Er wordt toch niets meegedaan. Er zijn zulke lange wachtlijsten.
- Ze hebben al zoveel hulp en het wordt niet beter.
- Ik ben bang dat het kind direct uit huis wordt geplaatst. Ik vind dat kinderen altijd het beste thuis kunnen wonen.
- Ik denk niet dat ouders hun kind zoiets kunnen aandoen.
- Het slachtoffer wil niet dat ik er met anderen over praat.
- Het is gewoon de cultuur/opvoedingsstijl van deze ouders.
- Ik werk al jaren met kinderen en heb nooit wat gezien. Bij ons komt het niet voor.
- Ik heb Veilig Thuis gebeld, maar moet ik nu gaan praten met de ouders? Ze weten direct dat het van ons komt, misschien halen ze het kind wel bij ons weg.

Checklist bij aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Thema signaleren

- Feiten, Feiten, Feiten
- Grote belang van het verschil tussen feiten (objectief) en waarnemingen (subjectief)
- Wat zie je? Wat hoor je? Wat ruik je?
Dat wat je ziet, is dat wat je schrijft is dat wat je zegt.
- Als je bij stap 1 praat of schrijft over waarnemingen/interpretaties, gaat het in de rest van de meldcode mis!
- Onderzoek je eigen dilemma's; wat kan jou tegenhouden om niet optimaal te signaleren en/of te handelen bij zorgsignalen? --> Wees je bewust van je eigen handelingsverlegenheid!
- Kijk verder dan de signalen van het kind! Kijk naar de signalen op 3 gebieden:
 - 1) het kind en/of ouders
 - 2) achtergrond ouders, interactie tussen ouders onderling, interactie ouders-kind, omgeving
 - 3) sociaal economische status, netwerk, leefklimaat
- Gebruik hiervoor ook het balansmodel van de heer Bakker met draagkrachten en draaglasten.
- Jij hoeft het niet te bewijzen! Jouw taak is om zo goed mogelijk te signaleren en te handelen bij zorgsignalen.
- Je hebt een meldRECHT en geen meldPLICHT: Je hebt het recht een melding te doen bij, of informatie door te geven aan, Veilig Thuis, buiten toestemming om van ouders. Je bent echter wel verplicht je te houden aan de stappen van de meldcode en in toekomst ook aan het afwegingskader!

Thema gesprekstechnieken

- Dat wat een ouder of kind zegt, is een feit "...", maar het hoeft NIET DE WAARHEID te zijn.
- Er is geen één waarheid, echter dat wat een kind/ ouder zegt, is een beleving die je serieus mag nemen. Dus vraag door!
- Meteen je zorgen uiten en vraag om verduidelijking bij ouders en eventueel bij het kind.
- Van groot belang is oordeelvrij, respectvol en actief te luisteren!
- Ga in een gesprek op zoek naar de O'tjes:
Onwetendheid, Onmacht, Onkunde, Onwil
- Gebruik zoveel mogelijk de ezelsbruggetjes in een gesprek:
 - ✓ Wees een dikke OEN: Open Eerlijk Nieuwsgierig
 - ✓ Laat je OMA thuis: Oordeel, Mening, Aannee (of Advies)
 - ✓ Gebruik veel LSD: Luisteren Samenvatten Doorvragen
 - ✓ Zet ANNA in: Altijd Navragen Nooit Aannemen
 - ✓ Smeer NIVEA: Niet Invullen Voor Een Ander

Beschrijving aandachtfunctionaris

Ik ben aandachtfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld. Er is sinds 2013 een stappenplan en dat is dit jaar gewijzigd en daar dienen wij als school ons aan te houden. Er is sinds januari 2019 een aangepaste/ vernieuwde meldcode kindermishandeling.

Als je je zorgen hebt over de veiligheid van een kind of vermoedens hebt van kindermishandeling of huiselijk geweld in een gezin, deel het met mij (aandachtfunctionaris) en ik help jou de zorgen in kaart te brengen en bespreekbaar te maken. Ik help jou bij mogelijk te nemen stappen in deze meldcode.